

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **A. K.**, bývajúceho v Ž., proti žalovanej **A. C.**, bývajúcej v Ž., zastúpenej JUDr. V. Š., advokátom v Ž., **o zaplatenie 821,55 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 7 C 121/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. novembra 2009 sp. zn. 16 Co 347/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom zo 6. júla 2009 č.k. 7 C 121/2008-80 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 821,55 Eur spolu s 3 % úrokom z omeškania od 1. júla 2007 do zaplatenia a trovy konania vo výške 25,73 Eur. V konaní mal preukázané, že žalobca okrem iného nadobudol v dedičskom konaní aj štvrtinový podiel z finančných prostriedkov vedených pôvodne na meno poručiiteľky na vkladnom účte č. X. v S., a.s. mestská pobočka Ž. s vkladom vo výške 6 572,36 Eur. V odôvodnení uviedol, že okruh dedičov po nebohej právnej predchodkyni tvorí spoločenstvo, kde z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí, sú povinní všetci spoluvlastníci spoločne a nerozdielne a preto bolo na voľbe žalobcu, voči komu uplatní svoj nárok na vydanie časti dedičstva.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalovanej rozsudkom z 19. novembra 2009 sp. zn. 16 Co 347/2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Rozhodol tak majúc preukázané, že s celým vkladom, teda aj polovicou, ktorá patrila do dedičstva po právnej predchodkyni účastníkov

(ich matke – pozn. dovolacieho súdu), disponoval 22. januára 2007 manžel poručiťky a ďalší dedič tak, že celú sumu 198 311,20 Sk na účte predisponoval na číslo účtu X. v S., ktorý patril žalovanej. Žalovaná tento účet zrušila a vybrala z neho celú sumu 5. februára 2007 a tak neoprávnene disponovala s predmetom dedičstva, pretože bezdôvodne prijala vklad z vkladného účtu, ktorý patril do dedičstva, t.j. aj podiel žalobcu v žalovanej sume 24 750,-- Sk (821,55 Eur). Žalobca sa domáhal zaplataenia konkrétnej sumy predstavujúcej jeho dedičský podiel z vkladu patriaceho do dedičstva po poručiťke, s ktorým bezdôvodne disponovala žalovaná a ešte pred prejednaním dedičstva ho prijala na svoj účet. Odvolací súd vec posudzoval z hľadiska ustanovenia § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka po tom, ako účastníkov vyzval podľa § 213 ods. 2 O.s.p. na vyjadrenie sa k nožnej aplikácii ustanovenia § 451 Občianskeho zákonníka, preto nemôže byť rozhodnutie odvolacieho súdu pre účastníkov prekvapivé. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil len vecne, a to nedostatkom vzniku trov odvolacieho konania úspešnému žalobcovi.

Rozsudok odvolacieho súdu napadla žalovaná dovolaním z dôvodu, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), keď žalobca žalobou sa domáhal s poukazom na ustanovenie § 485 ods. 1 Občianskeho zákonníka vydania dedičstva, avšak návrh doplnil o ďalší dôvod – vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Napriek tomu, že sa jednalo o zjavnú zmenu návrhu v zmysle ustanovenia § 95 ods. 1 O.s.p., súd nevydal uznesenie, ktorým by takúto zmenu návrhu pripustil a tým jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Postup odvolacieho súdu považovala aj za zmätočný, keď jej bola doručená výzva na vyjadrenie sa k nožnej aplikácii ustanovenia § 451 O.s.p., hoci tento zákon takéto ustanovenie neobsahuje. Odvolací súd taktiež vec nesprávne právne posúdil (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), keď v konaní bolo nepochybniteľne preukázané, že s finančnými prostriedkami presunutými na účet žalovanej mohol disponovať len manžel poručiťky a 22. januára 2007 okrem neho nik nevedel, že sa jedná o finančné prostriedky patriace do dedičstva po poručiťke. Napokon vytkla odvolaciemu súdu i nedostatok riadneho odôvodnenia spočívajúce v tom, že pri použití ustanovenia § 451 Občianskeho zákonníka súd neuviedol, pod ktorý zo zákonom striktnie vymedzených spôsobov získania bezdôvodného obohatenia malo byť konanie žalovanej podradené. Žiadala preto napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

Žalobca navrhol dovolanie žalovanej ako neprípustné odmietnuť. Rozhodnutia oboch súdov považoval za vecne správne. Zopakoval skutočnosti uvádzané tak v prvostupňovom, ako aj odvolacom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo proti potvrdzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolaním žalovanej je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné; prípustnosť jej dovolania preto z tohto ustanovenia nevyplýva.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto

ustanovenia. Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na žalovanou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednáwanej veci jej súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednáwanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalovanej neznemožnil uplatniť procesné práva priznané jej právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov. Odňatie možnosti pred súdom konať nemožno vidieť v právnych záveroch, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka.

Dovolací súd sa zaoberal dovolateľkou vytýkanou vadou konania, majúcou spočívať v tom, že súd nevydal uznesenie o pripustení zmeny návrhu podľa § 95 ods. 1 O.s.p., keď žalobca sa pôvodne v konaní domáhal vydania dedičstva a tento návrh dodatočne doplnil o ďalší dôvod – vydanie bezdôvodného obohatenia.

Podľa § 95 ods. 1 O.s.p., navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostaným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Zmenou návrhu týkajúcou sa vecí samej, t.j. objektívnou zmenou návrhu sa v zmysle § 95 O.s.p. rozumie najmä 1/ rozšírenie návrhu čo do jej rozsahu, 2/ iná zmena týkajúca sa predmetu konania požadovaného z toho istého právneho dôvodu, c/ zmena v právnej kvalifikácii v dôsledku zmeny skutkového stavu, d/ zmena kladnej žaloby na určenie na žalobu na plnenie a naopak.

Právna kvalifikácia, ak je v návrhu vôbec naznačená, pri nedostatku inej zmeny návrhu, nie je pre súd rozhodujúca. Preto nie je zmenou žaloby prípadne uvedená právna kvalifikácia. Keďže v tomto prípade nejde o zmenu žaloby, ako to má na mysli ustanovenie § 95 O.s.p., nevyžaduje sa, aby súd rozhodoval uznesením o jej prípustnosti. Tým, že súd nevydal uznesenie o zmene žaloby, neodňal žalovanej možnosť konať pred súdom a jej dovolanie v tejto časti nie je dôvodné.

Pokiaľ žalovaná vychádzala z názoru, že prípustnosť jej dovolania zakladá ňou tvrdené nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie, samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov, ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia, lebo súd pri právnom posudzovaní veci neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti. I keby teda tvrdenie dovolateľky bolo opodstatnené (dovolací súd ho ale z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či

zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Keďže dovolanie žalovanej nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

Z dôvodov vyššie uvedených odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 a § 224 ods. 1 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalobcovi v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. apríla 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová